

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в агенції днівних
пасаж Гавсмана ч. 9 і
в ц. к. Староства на
провінції:
на цілий рік К. 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ —40
Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:
на цілий рік К. 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ —90
Поодинокое число 6 с.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і пр. свят. свят.) о 5-ій годині по полудні.
Редакция і
Администрация: ульке Чарвощого ч. 12.
Листья приймають ся лиш франковані.
Гонимись звертають ся лиш на окреме жаданя і за зложеною оплатою поштовою.
Рекламації незважаючи зільні від оплати поштовою

Вісти політичні.

(З делегацій. — Престольна бесіда. — Ворохобня Ашантів).

В суботу о годині 4^{1/2} з полудня розпочало ся в Будапешті засіданя австрійської делегації. Провід обняв найстарший віком делегат бар. Гельферт, по чім приступлено до вибору президента. З голосів одержав пос. Яворський 51, а 4 картки віддано порожні. По промові п. Яворського вибрано віцепрезидентом гр. Феттера. Вчора в полудне приймав Цісар австрійську делегацію. На промову президента п. Яворського відповів Цісар так:

„На впевнене вірної преданости і привязаня, які я саме учув, відповідаю словами моєї найщирішої подяки. Політична ситуамія монархії в тих кількох місяцях, які минули від послідної сесії делегаційної, не змінила ся. Сердечні відносини до наших союзників, що також з нагоди моєї послідної гостини у Є. Вел. німецького цісаря в такий величавий спосіб виявили ся, проявляють ся також в знаменитих наших відносинах супротив інших держав, а особливо в порозуміню з державою російскою у всіх справах, дотикаючих близшого Входу. — З тої ситуації виводжу пересвідчене, що як доси так і на будуще буде держава шістити ся благословенієм мира. Мій військовий заряд також і в сім році лиш в найтісніших межах конечности поставив вищі жаданя, впливаючі то з давніше ухваленя кредитів, то з причини потреби переведеня проб а новими пушками, дальше на закупно

пушок і переведеня будівель, бо ті справи не терплять проволочки. Економічне житя в Боснії і Герцеговині обертає ся в межах правильного розвитку. На покритя коштів администрації того краю, як давніше так і в сім році вистають в цілости власні его доходи. Надіючись, що делегація возьме ся з патріотичним пожертвованем за полагоджене предложених законів, витаю панів сердечно.

По прийнятю делегації відбув Цісар сесію і розмовляв з австрійськими і угорськими делегатами. О парламентарній ситуації говорив Цісар з Яворським, Абрагамовичем, Цетгером і Штірком. Пос. Деїлеви сказав Монарх жаданя з нагоди виголошеної бесіди в дебаті над страйком. З послами Триєсту розмавляв о другім полученю залізничім з Віднем. До угорського делегата Гарканіого сказав Цісар в розмові о будучих нарадах в угорській делегації: Дай Боже, щоби так, як у вас діє ся, було і по тамтій стороні Литави.

Ворохобня Ашантів, котру Англія зразу легковажила собі, зачинає прибирати що раз більші розміри. Англія стоїть супротив неї безрадна, бо всі свої войска вислали до полудневої Африки. Столицю Кумасі, де знаходиться англійський резидент, окружило 10.000 Ашантів, зосмотрених не лиш в карабіни нової системи, але навіть в армати. Ціла залого міста складає ся з 18 європейців і 388 краєвих воєнків. З тої причини губернатор Золотого побережа раз у-раз домагає ся в Лондоні надісланя помочи. Вислана на поміч з Лугоє краєва жандармерія перебула дня 30 півдня ваязату дводневу битву, в котрій стратила 164 людей в убитих і ранених. Страти ворога, котрий

числив 8000 людей, невістні. Після послідних телеграмів, які надійшли до Лондона, форт в Кумасі мав вже попасти ся в руки ворохобників, до котрих прилучило ся ще кілька мурийських племен. Телеграфічну лінію з Кумасі перервано вже давніше. Дуже добре уоружене і неощаданий а рівночасний бунт кількох величезних мурийських племен доказують, що причини тих фактів суть в Європі, де неодній державі залежить на як найбільших клопотах Англії в її заморських посілоствях. Перше підозрінє паде очевидно на Францію, котра в послідних часах займає супротив Англії неприхильне становище, а розширяючи свої посілости на полудне Альжира, доси не забула за Фашоду.

НОВИНИ.

Львів дня 14-го мая 1900.

— Ц. и. Дирекция почт і телеграфів подає до відомости: Від тепер можна поштово посилки понад 5 до 10 кіло, в поданем вартости і за послілатою до 500 франків виа Женева послати до Альжиру, Корсики і Тунісу. За транспорт послілок до 10 кіло на просторі в Женеві до приставний альжирських і корсиканських належитість від ваги вносять 2 К. 30 с., а до самого Альжиру і Корсики (т. е. до місцевостей в нутрі тих країв положених) як також до Тунісу 2 Кор. 38 сг. Належитість від вартости за той простір вносять до 288 К. (360 франків) 19 с., а до 480 К. (500 франків) 38 с.

Один день на селі.

(З італіянського — Рената Фучініого.)
(Дальше).

— Бачиш сьвященника, що відправляє службу Божу? То тутешний парох, знаменитий теолог, але при тим величезний жерун. Він дуже мене не любить, але від часу, як я видічив его з жолудкової недуги, терпить мене. Парох сидів на своїм кріслі за престолом, і зложивши руки на груди, молив ся.
— Але він вже старий — замітив я.
— Мав звиж сїмдесять літ. А той по правій стороні, то сотрудник — говорив лікар дальше. Виступає против мене, де лиш може, бо я не хотів ему дати сьвідоктва лікарського. З парохом не люблять ся. Він найліпший стрілець в цілій околиці. Нарід дуже его любить, бо добре править службу божу і не ганьбить при сповіди.
— Той третій сухий, то другий сотрудник. Добрий чоловік, бідний і дуже трудолюбивий. Удержує стару сестру і двох сестріців, і не знати з чого він жив.
— Той четвертий, то брат сїніора Ковіма, ти его вже знаєш, і о нїм я би тобі дещо розповів, але тепер клякай, давонять.

Ціла громада уклякла, органи грали торжественно, сьвітло заясніло в цілій церкві.
Сїніор Ковімо усміхнув ся до мене з свого місця і показав головою на хор, немов би хотів сказати: „Ви чули? Що? Які органи і який органіст!“
— А той в чорній краватці, що клячить коло сїніора Ковіма — говорив лікар дальше — то мельник Стелльоні, член ради шкільної. Сїніор Ковімо вибрав его до ради, бо знав, що Стелльоні перший ворог школи, ніколи не буде голосувати на підвишене шкільних вдатків. І Ковімо не помилив ся; Стелльоні ніколи не заглядав до школи. Він каже: аби не встидати ся, бо в школі учать не так як би він хотів, а злобні язик говорять, що боїть ся, аби не пятади дїтвору. Але впрочім він добрий чоловік, для кожного прихильний, крім учителя, того блідого молодця, що стоїть там опертий о стїну — бо учитель поправив раз задачу Стелльоніного сина, котру ему сам батько виробив. Стелльоні спершу лиш жалував учителя, але коли справа вияснилась, то учитель добре пожадував Стелльоніного сина, а Стелльоні лиш жде на яку нагоди ти хліба.
— Тамтої в сїнім ряді на сїній землі в окілий наний по начальни

вати орїхи чолом, а на засіданях ради виступає против всяких предложень сїніора Ковіма. Він придбав собі безсмертну славу двома написами: одним на публичній кирниці, коли спровадив до неї нову помпу, а другим там в тій каплиці, коли справив до неї за свої гроші нову чашу. Хотів стати начальником громади лише на те, аби поведено від гостини до его дому нову дорогу; але що того не ухвалено, а подане о шляхотство відкинено, то він, огірчений тим, зложив свій уряд. Тепер метить ся тим, що в радї належить до опозиції, ганьбить правительство при кождей нагоді за кожду річ, навіть за то, що мороз ушкодив ему молоді щепи.
— І ти сидиш між такими людьми, а відовдаєш я.
— Як бачиш, П.

— Львівський Ставропігійський інститут дістав від комітету, що займає ся торжеством ювілея ягайлонського університету, запрошене до участі в торжестві. Інститут ухвалив вислати свого делегата в особі старійшани дра Ісидора Шараневича, вислуженого професора львівського університету.

— В львівській Преображенській церкві (при „Народнім Домі“) почало ся з весною устатковане іконостаса. Партерова часть вже устаткована, робота діяконьських і субдіяконьських дверей кінчить ся, а царських зачинає ся. В суботу зачало ся устатковане першого поверху іконостаса, а опісля устатковані ся другий. Розумів ся, що образів ще нема, але стиль іконостаса гармонізує зі стилем цілої церкви.

— В справі „Рускої Бурси ремісничої і промислової у Львові“. (Просьба). Властитель вапнярки в Зушицях коло Мшани під Львовом п. Еплер жертвував в 1899 р. на нашу Бурсу ремісничу і промислову 100 кор. — П. Нагірний подає до відомости прихильників нашого товариства, що оба властители сеї вапнярки пп. Бавер і Еплер прийняли его пропозицію того змісту, що згодились виплачувати в хосен Бурси певну квоту від кожного вагона вапня продаваного за его посередництвом, а навіть тогди, коли купуючий вапно просто покличе ся на неге або сам заявить, що з сего купна належить ся товариству „Руска Бурса ремісничої і промислової у Львові“ признана ними провізція. З уваги на се просить п. Нагірний тих пп. прихильників нашої Бурси, котрі купують вапно в вагонових транспортах, щоби звертали ся з своїми закупками лише до фірми Бавер і Еплер, архітектів і властителей вапнярки у Львові, або на его адресу, при чім вивнає, що ціни сего вапня умірені і вибір добрий.

— Нове товариство кредитове. На підставі статута з 23 грудня 1899 р., рішенням п. к. суду краєвого як торговельного у Львові з 12-го січня 1900 ч. фірм. 8/00 вписано в реєстр стоваришєнь заробкових і господарських, оснувало ся в Немирові: „Повітове Товариство Кредитове“, стоваришєня зареєстроване з обмеженою порукою, котрого цілю є: „уділяти своїм членам дешевого і приступного кредиту, приймаєти до користного обороту капітали за условлєним опроцентованєм та взагалі сполученими силами доконувати всякі позжиточні підприємства економічні на користь своїх членів“. — Один уділ члена вносить 20 кор., вписове 2 кор., одвічальність п'ятнадцяти.

— З Коломиї доносять, що там розпочала ся карна розправа против Йосля Пенаха, котрий великою лихвою нищив Гуцулів. Сей лихвар, ще молодий, бо має ледви 30 літ, доробив ся вже великого майна. Оперував він особливо в околиці Печеніжина і знищив многих, що попали в его

сіти. Акт обжалованя закидує ему 26 случаїв лихви.

— Страшний злочин, якого допустили ся родичі на своїй рідній 5-літній дитині, вислідила віденська поліція. Звірекі родичі називали ся Отт. Обов признали ся до вини аж по довгих викротах. Спершу заявив батько, що дитина померла в шпиталі, а коли се показало ся неправдою, сказав, що недужий спок помер підчас операції, яку він сам на нїм переводив. З боязню перед карою посік він мертву дитину на кусні і спалив в печі. При розборі попелу показало ся, що попіл дійсно походить з людських костей, а по дальших дождженях викрила поліція, що родичі допустили ся на своїй дитині злочину убийства. Старша сестричка жертви батьківської руки заявила, що бачила, як її батько приступив до ліжка недужого її братчика і чимось тяжким ударив дитину в голову, а опісля прикрив его покривалом.

— Новий ратунковий прилад, що хоронить людей від утоплення, і то навіть таких, котрі воєсім не вміють плавати, випробовано недавно в купелях Діяни у Відні. Сей прилад винайшов поручник маринарки Крсає де Ірса, а владив его в той спосіб, що він ділає автоматично. Цілий прилад єсть об'ємом трохи більший від пушки на папіроси, а важить 120 гр. Занурений під воду наловнає ся воздухом і удержує чоловіка на поверхні води.

— Дирекція „Краєвого Союзу кредитового“ стоваришєня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, запрошує отсим до приступлення в члени стоваришєня. Членами „Краєвого Союзу кредитового“ можуть бути особи фізичні, як також товариства, громади і братства церковні. *Один уділ членський 25 зр.* Кождий член може мати більше уділів. При складаню першого уділу належить вложити *вписове на резервовий фонд в квоті 1 зр.* — „Краєвий Союз кредитовий“ *приймає вкладки оцудности* в довільній висоті і опроцентує їх $4\frac{1}{2}\%$ та уділяє кредиту руским товариствам кредитовим на $5\frac{1}{2}\%$. Інші особи можуть користати з кредиту в „Краєвім Союзі кредитовім“ на 7% . Льокаль „Краєвого Союзу кредитового“ у Львові: Ринок ч. 10 I. поверх (дім „Просьвіти“). Години урядові: від 12 перед полуднем до 2 по полудни кождого дня окрім неділі і руских св'ят. *Дирекція.*

— Студінь в маю. Студені св'яті записали ся в пам'яті сего року як рідко коли. В кількох послідних днях була така студінь як би то мала наставати зима а не літо. В Сколім, коло Делятина, Тартарова, в Янові коло Львова, в Загір'ю і т. д. упали сніги. Вчєра і позавчєра були сильні приморозки майже в цілій середній Європі нароби́ли так само як у нас

великої шкоди в садах і в поли. Із Сан Вайт в долишній Австрії, де управляють виноград, заалярмувала тамошна сторожа пожарна, котра єсть заравом і сторожею від морозів, селян го сподарів в ночі щоби ішли „палити іней“. Люди поровствали ся зарав в різних місцях і позапалювали приготовлені вже наперед купи хворосту, щоби робити дим, котрий би хоронив виноград і садовину від морозу. Але вже о 4 год. рано показало ся, що все було на дармо. Настало було два степені морозу. Шкода в садах виноградських і на поли ще не обчислена але доходить до многих тисячів. В Альтенмаркт було навіть 4 степені (Реом.) морозу. Люди плачуть, бо щєвля була надія на добрий рік. Селян бере ся розпука. Оттак діє ся в краях де господарі, селяни і взагалі всі жителі мають ся далеко ліпше як у нас. А щоби кавати о біді та нужді, яка жеде у наших го сподарів? А всеж-таки не треба тратити надії та відваги, лиш з подвійною силою і енергією брати ся направляти лихо, якого нароби́ла маєва струдінь.

— Бальони в наукових цілях і тучеве стріляне. В суботу дня 12 с. м. пущено рівночасно в Штрасбурзі, Відні, Берліні, Петербурзі і т. д. бальони у воздушну подорож наукову. У Відні пущено два бальони. Перший „Ювілейний бальон“ з поручниками Шроттом і Мікосом полетів о 4 год. 45 м. В лодці бальона був ще й асистент метеорологічного інститута др. Біркер. Скоро лиш бальон пущено, вітер его зарав вхопив і поніс на північ. Бальон сей має задачу летіти воздухом як найдовше. Другий бальон „Відень“ пущено о 8 год. Він полетів в ту саму сторону і підніс ся борзо дуже високо. В сїм бальоні були поручники Штавер і Салентен а бальон має задачу летіти о скілько можна як найвише. Задлятого викинемо борзо балаяєт з бальона. Оба бальони суть заосмотрені всілякими приладами, щоби можна мірити воздух і означувати в нїм всілякі явища і свойства его. З другим бальоном сполучено ще инший цікавий дослід. Як звістно відбуває ся в деяких краях коронних, н. пр. в Стирії тучеве стріляне, котре має на цілі розганяти тучеві змари. Отже на площі вправ відділу воздухоплавців устатковано великий мездір наставлений отвором простісенько в гору. Коли бальон „Відень“ підлетів в гору, стрілено за ним 50 разів з мездіря. Проби сї стоять в звязи з пробами тучевого стріляня.

*

В хвили, коли ми ішли до стола, ущипнув мене сїніор Козімо в рамя і крикнув:

— Нині будемо веселити ся, славно, славно!

Сїніора Флявія повторила вже шестий раз, що мушу вдоволити ся чим небудь, бо ови варили обід як звичайно.

— Алеж прошу! — сказав я удаючи обидженого, а в дійстности тому, що справді не міг нічого иншого сказати. Палпа Олімпія поглянула на мене любовним поглядом і дала мені китицю цвєтів. Ми увійшли до ідальні, де стояв стіл св'яточно заставлений, що цілком не вказувало на „звичайний“ обід.

— Сюди — сказав сїніор Козімо. — Прозв'язав всяких заходів; обід короткий, ложити салати, дві, три инші дрібниці

тав, що властиво хлопець сказав. Мій підступ мав дуже добрі наслідки, бо ціле товариство нараз оживило ся і повеселіло, тим більше що в тій хвилі появил ся і Гостіно з вазою зупи.

Сїніора Флявія прикликала его зарав і шепнула ему щось до уха. Зарав потім явив ся Гостіно вже в блюзі і в капелюсі на голові. Сїніора Флявія знов его прикликала і коли він відтак прийшов з мясом, не мав вже капелюха на голові. Він поглядом спитав господиню: „Чи добре?“ а она притакнула головою. Але сїніор Козімо сказав ему своїм поглядом, що повинен би сам знати о таких річах. Гостіно лиш здвигнув плечима, номов би хотів сказати, що має вже досить тої історії і попросив мене взяти ще трохи курки.

Та чємність зі сторони Гостіна була знаком нападу на мою особу. Вино почало вже розбирати всіх, а найбільше сїніора Козіма. Якийсь селянин прийшов з вістю, що в сільках о. сотрудника зловило ся сім птахів, а та вість додає і ему веселого настрою, так що я пинив ся в страшній небезпечности.

Сїніор Козімо висипав на мій таріль цілий порошок курки, так що й ланцуховий прийшов з мясом, а навіть сотрудник

І знов — цілий кусень волонини на то. І я мусів всьо то їсти, при чім заодно журился, що „то ще нічого“. І справді появил ся цілий ряд найрізнішших печень... Я вже тріскав... А всього мусів пробовати... всього! Одно тому, що то їло ся з карафіолами, які лише що доспіли, друге аби не зробити господини нечести, тамто длятого, що подавано его з шпинатом, що також був ще рідкий, четверте, бо сїніорита Олімпія робила до того сос... Боже! Уже більше не можу! Я так обтів ся, що просто вже тріскав, а тут нападали на мене з усіх сторін з чим раз більшою упертостю і то сїніор Козімо докладав ложку ярини, тому що то легка страва, то св'ященик кусник мяса, кидючи его з далека, а між тим Гостіно стояв замоїми плечима і заодно приповідав, що я нічого не їм, а сїніора Флявія нарікала, що видко обід мені не смакує.

— Іде жарене, буде конець! Але з жареним прийшли і фляшки. Св'ященик вхопив одну, сїніор Козімо другу а Гостіно вхопив фляшку шампаня.

— Чекай, ні, ні... чекай, Гостіно! — скрикнули пані і стали засланяти ся серветами. А сїніор Козімо наставив свою фляшку і крикнув:

— Гостіно, давай сюди, бо буде як послідного разу. Дивіть ся — обернув ся до мене — бачите он-там на столі? Побачите яка з тим робота. Дай сюди, Гостіно, я сам отворю.

І вставши, держав фляшку в руці та глядав місця в комнаті, де могло би вино вилити ся, щоби нічого не ушкодило. Але тако-

не смакує.

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

Б Е З П Л А Т Н О 4 томи повісти

Клим. Юноши „Внучок“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Ляскового „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“
за кождей чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішого отрудництва в спеціальних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркунів з кроями і взірцями робіт жіночих) і
GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщины, zapewнює їй практичну хосенність стверженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначають ся більше менше всі проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакції цінну заохоту до постійности на обібраній дорозі.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, * одиноким зобовязанем, яке приймаємо, всть стояти і дальше на основі тих пересвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописю а читателями, а подаючи їм інформації з проявів дійствого життя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тїня упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личный інтерес.

То все, що вільно нам нині сказати о душі і напрямі нашої праці на будуче.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперерявного постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тїм, що ми в відділі белетристики приготували для „TYGODNIKA MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені праці: *Марії Родзевичівної, Віктора Гомулицкого, Володислава Ст. Рей монта, Севера (Ігн. Маційовского), Володислава Умийського і многих инших.*

В відділі поезії звістні читателям пера: *Казимира Глиньского, Миріяма, Лянгого, Ор-Ота і инших,* обіцяли нам свої твори на слідуячий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:

І по многих днях. — І по многих літах....

Севера
повість п. з.:

Легенда.

Услівя передплати разом з премією:

Краківі:
1 зр. 80 кр.
2 зр. 60 кр.
3 зр. 20 кр.

В Галичині з поштовою пересилкою;
Чвертьрічно 2 зр. 20 кр.
Піврічно 4 зр. 40 кр.
Річно 8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

має, числа оказові і проспекта даром висилас
„TYGODNIKA“ у Львові
оні і контори писем.